

Til
Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO
Kopi: Kulturdepartementet

Hørings svar fra Arrangørforum – Rapport fra ekspertutvalget som har vurdert nye oppgaver til fylkeskommunen

Arrangørforum er et uformelt forum som består av organisasjonene som har konsertarrangører som medlemmer, herunder: Norske Konsertarrangører, Norsk jazzforum, Klassisk, FolkOrg, Norske festivaler, Norsk blues Union, Norsk viseforum, Norsk Kulturhusnettverk og nyMusikk.

Oppsummering:

- For å oppnå nasjonale kulturpolitiske mål er det viktig å ha en nasjonal styring av midlene og nasjonale virkemidler.
- Arrangørforum frykter at enkelte av forslagene til fordeling av kulturmidler utover på regioner og fylker vil kunne føre til at viktige ordninger som i dag fungerer godt vil vannes ut og i verste fall forsvinne. Det vil også føre til økte administrative utgifter og lavere kostnadseffektivitet som igjen gir et dårligere kulturtilbud til innbyggerne.
- Verdien av å se nasjonen i sammenheng, samle fagkompetanse fra hele landet til å vurdere og se på et felt under ett er uvurderlig. Å splitte opp velfungerende ordninger som Norsk Kulturråd og Musikkutstyrsordningen er ikke veien å gå.
- Arrangørforum mener tre-delingen i finansieringen i deler av norsk kulturliv bør videreføres. Styrken i denne typen insentiver og den gjensidige forpliktelsen som utløses må ikke undervurderes.
- Dersom oppgaver på nasjonalt nivå der det er bygd opp velfungerende systemer og kompetanse flyttes, må tilsvarende systemer og kompetanse bygges i alle regionene. Man skal ikke være avhengig av å bo i rett region for å kunne oppleve et fungerende kulturbyråkrati.
- Uavhengig av hva som blir aktuelt å overføre fra statlig til regionalt nivå er Arrangørforum opptatt at det blir god brukermedvirkning i hele prosessen.
- Det må være tydelig fra staten hva regionene skal ha ansvar for. Arrangørforum oppfordrer til å stille krav om å utarbeide grundige kulturplaner med hensyn til både amatører og profesjonelle, bredde og kvalitet på tilbudet, og med Kulturloven som grunnlag.

Mandatet for rapporten

Ekspertutvalget har hatt et tydelig mandat noe også sammensetningen av gruppen preges av. Dette er en gruppe som har stor kompetanse på forvaltningen mens det mangler tilsvarende kompetanse innenfor de felt som de tar opp i sitt forslag. Resultatet blir mer en teknisk vurdering enn det å faktisk gå inn og se på hvor godt de enkelte tiltak fungerer i dag. Utgangspunktet ser ut til å ha vært fylkeskommunenes behov for oppgaver fremfor hva som er best for kulturlivet og deres aktører. Dette gjør at Arrangørforum er kritiske til selve utgangspunktet for utvalgets arbeid.

Der det ikke ligger kulturfaglige premisser til grunn for en eventuell overføring til annet nivå så er det en så stor svakhet at en revurdering av forslagene med det som utgangspunkt er på sin plass. Uavhengig av hva som i siste instans blir aktuelt å overføre fra statlig til regionalt nivå er Arrangørforum opptatt at det blir god brukermedvirkning i hele prosessen.

Nasjonale verktøy for kulturpolitikken

Det må ligge en nasjonal kulturpolitikk til grunn for hvordan en skal fordele kulturmidlene i samfunnet. For å oppnå de nasjonale målene er det også viktig å ha en nasjonal styring av midlene og nasjonale virkemidler. Derfor er det viktig at kulturen utredes på sitt eget grunnlag og ikke som i dette tilfelle blir et instrumentelt virkemiddel for å styrke og utvikle de nye regionene.

Effektive ressursbruk

Sett i en større sammenheng er det små midler som brukes på kultur i Norge. Arrangørforum frykter at en fordeling av disse midlene utover på regioner og fylker i mange tilfeller vil føre til at ordninger som i dag er viktige og fungerer godt vil vannes ut og i verste fall forsvinne. Faren ved de foreslåtte endringer er økte administrative utgifter som igjen gir et dårligere kulturtilbud til innbyggerne.

Viderefør det som virker godt i dag

I rapporten skisseres det en rekke forslag om å regionalisere viktige ordninger i kulturlivet som Norsk Kulturråd og Musikkutstysordningen. Arrangørforum tror ikke veien å gå er å splitte opp ordninger som fungerer godt i dag. Verdien av å se nasjonen i sammenheng, samle fagkompetanse fra hele landet til å vurdere og se på et felt under ett er uvurderlig. Når alt splittes opp ser man ikke lenger hele bildet og arrangørforum mener dette på sikt vil være skadelig for kulturfeltet.

Ved å flytte mange av Norsk kulturråds oppgaver ned på et regionalt nivå så frykter vi at den høye kulturelle kompetansen som i dag finnes i Kulturrådet ikke vil bli ivaretatt. Å splitte opp det fagmiljøet som finst i Norsk Kulturråd for å fordele det rundt om i alle fylker, vil bli mindre kostnadseffektivt, svekke et samlet fagmiljø, føre til mer enn dobbeltkompetanse og dobbeltarbeid, og ikke minst vil vi miste noen som kan se kulturlivet under ett.

Musikkutstysordningen er en velfungerende statlig finansiert tilskudds- og kompetanseordning som gjennom støtte til utstyr og lokaler for musikk gir mye aktivitet tilbake. En overføring av denne ordningen til regionalt nivå vil gi økt administrasjonsbehov og svekke den helhetlige fordelingen som ligger i dagens ordning. Ordningen slik den er nå er fleksibel, slik at ett år så kan prioritere større løft ett sted og et annet år andre steder. Denne fleksibiliteten går tapt om en deler opp disse relativt små midlene. Tilstanden til øvings- og framføringsarenaer ligger langt tilbake sammenliknet med idrettsanlegg, og på musikkfeltet har vi langt mindre ressurser til å jobbe for å bedre dette. En slik oppsplitting forverrer situasjonen.

Nasjonalt også utenfor hovedstaden

En nasjon med god nasjonal kulturpolitikk er avhengig av noen kulturelle fyrtårn som kan være gode ambassadører internasjonalt og inspiratorer nasjonalt. Dette er fyrtårn som bør ivaretas på et nasjonalt/statlig nivå. Det kan ikke bli slik at det er kun det som er lokalisert i Oslo som har nasjonal betydning slik utvalget har valgt å definere det. Innenfor festivalfeltet finnes det flere store internasjonale festivaler (bl.a. de tidligere knutepunktfestivalene) med et nedslagsfelt som går langt utenfor det regionale. Disse bør også i fremtiden ivaretas gjennom en sentral statlig finansiert ordning. Det samme gjelder også flere av kulturinstitusjonene som i dag finansieres av staten, men som her blir foreslått overført til regionalt nivå.

Tredelt finansiering

Det har over år blitt bygget opp et system innenfor kulturlivet der kommunale og regionale midler utløser midler fra staten. Styrken i denne typen insentiver og den gjensidige forpliktelsen som utløses må ikke undervurderes. Arrangørforum er redd for at en flytting av midlene ned på regionalt/kommunalt nivå vil fjerne den innebygde positive automatikken som ligger i denne

ordningen og resultere i at det bevilges mindre kulturmidler enn i dag. Arrangørforum mener tre-delingen i norsk kulturliv bør videreføres.

Spillemidler

De siste årene har stadig flere tiltak blitt overført til spillemidlene. Dette er en uheldig utvikling der vi ser at det blir stadig mindre midler til kultur og mer til idretten. Fordelingen av disse midlene er dertil klar så sent at det er lite forutsigbart ved langsiktig planlegging. En oppdeling av disse midlene er også lite ønskelig siden erfaringene med tilsvarende oppdeling av Rikskonsertene og den Kulturelle Skolesekken har vært lite heldig. Her har byråkrati økt for alle parter samtidig som viktig kompetanse har gått tapt.

Regional forvaltning

Det har ofte vist seg at kultur har vært en salderingspost på fylkeskommunalt og kommunalt nivå siden det ikke er en lovpålagt tjeneste. Samtidig er det i dag stor forskjell på hvordan kulturen forvaltes i de enkelte fylker og om det finnes planer og visjoner for kulturforvaltning. Hvis en flytter oppgaver som i dag ligger på et nasjonalt nivå der det er bygd opp velfungerende systemer og kompetanse for ivaretagelse av disse, så må det være et krav at en bygger opp tilsvarende systemer og kompetanse innenfor alle regionene. Det kan ikke bli slik at en er avhengig av å bo i rett region for å kunne oppleve et fungerende kulturbyråkrati.

Ja til gode kulturregioner!

Arrangørforum mener vi må ha nasjonale ordninger, regionale ordninger og lokale ordninger. Styrk heller det regionale nivået med friske kulturmidler som gir regional effekt. Det bør i så fall opprettes regionale tilskuddsordninger som krever lite byråkrati med søknad og rapportering både for søker og administrasjon slik at en stimulerer til stor lokal aktivitet. Det må være tydelig fra staten hva regionene skal ha ansvar for. Vi oppfordrer til å stille krav om å utarbeide grundige kulturplaner med hensyn til både amatører og profesjonelle, bredde og kvalitet på tilbudet, og med Kulturloven som grunnlag.

Ta gjerne kontakt for mer utfyllende informasjon

Mvh

Arrangørforum;

Norske Konsertarrangører, Norsk jazzforum, Klassisk, FolkOrg, Norske festivaler, Norsk blues Union, Norsk viseforum, Norsk Kulturhusnettverk og nyMusikk